

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ  
İskandinav Ülkelerinde Oruç Tutmanın Hükümü

Allah *Subhânehu ve Teâlâ* Ramazan ayında oruç tutulmasını bütün Müslümanlara farz kıldı. Allah *Subhânehu ve Teâlâ* şöyle buyurdu:

“Ey iman edenler! Oruç sizden önce gelip geçmiş ümmetlere farz kılındığı gibi size de farz kılındı. Umulur ki korunursunuz.” [Bakara 183] Yine şöyle buyurdu:

“Öyle ise sizden ramazan ayını idrak edenler onda oruç tutsun.” [Bakara 185] Nesâi'nin rivayet ettiği hadiste ise,

“Bir bedevi bir gün Rasûlullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'e geldi ve “Ey Allah'ın Rasûlü, Allah'ın bana farz kıldığı oruç ne kadardır.” dedi. Rasûl, “Ramazan ayında oruç tutmak, ama nafîle oruçta tutabilirsin.” buyurdu.”

Oruç, niyet ile birlikte şafak vaktinden günbatımına kadar yeme içme ve diğer orucu bozan şeylerden kaçınmaktır. Çünkü Allah *Subhânehu ve Teâlâ* şöyle buyurdu: **“Sabahın beyaz ipliği (aydınlığı), siyah ipliğinden (karanlığından) ayırt edilinceye kadar yiyin, için, sonra akşama kadar orucu tamamlayın.”** [Bakara 187]

Allah *Subhânehu ve Teâlâ*, iftar ve imsak vakitleri için bir takım sebepler kıldı. İmsak için sebep, fecri sadığın doğuşudur. Fecri sadık görüldüğünde, oruca başlanır. Bu sebep yok olduğunda ki günbatımıdır, oruç açılır.

Usul âlimleri sebebi şöyle tanımlarlar: Hükümün varlığını tanıtıcı oluşuna semi delilin delalet ettiği munzabit zahir bir vasıftır. Yani sebep, mükellefe hükümün varlığını tanıtmak için Şari tarafından konulan bir emare ve alamettir. Dolayısıyla sebebin varlığına hükümün varlığı, yokluğuna da hükümün yokluğu terettüp eder. Buna göre iftar vakti açık ve nettir. O da gün batımıdır. Ömer ibn el-Hattab *Radiyallahu Anh'dan* rivayet edildiğine göre Rasûlullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurdu: **“Karanlık şuradan geldiği, gün şuradan döndüğü, güneş battığı zaman oruçlu iftar eder”** [Buhari, Müslim]

İftar için sebep, günbatımıdır. Bu durum, bu ülkede açık ve nettir. Zira yaz aylarında gündüzleri uzun olsa da güneş normal seyrinde doğuyor. Yukarıdaki hadis, bu ülkedeki günbatımını da kapsamaktadır:

“Karanlık şuradan geldiği, gün şuradan döndüğü, güneş battığı zaman oruçlu iftar eder” [Buhari, Müslim]

İmsak vaktine gelince, Şari onun için de bir sebep belirledi. İmsak için sebep, beyaz ipliğin, şafağın siyah ipliğinden ayırt edilmesidir. Allah *Subhânehu ve Teâlâ* şöyle buyurdu:

“Sabahın beyaz ipliği (aydınlığı), siyah ipliğinden (karanlığından) ayırt edilinceye kadar yiyin, için, sonra akşama kadar orucu tamamlayın.” [Bakara 187] Oruç, fecri sadığın doğuşu ile başlar. İbn Ömer *Radiyallahu Anh'dan* rivayet edildiğine Rasûlullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurdu:

“Kuşkusuz Bilâl geceleyin ezan okur. Ummu Mektûm oğlu ezan okuyuncaya kadar yiyin için.” [Buhari, Müslim]

Bilal, ilk ezanı insanları uyandırmak ve hazırlık yapmak için okuyordu. Sonra vakit girdiğinde ise İbn Ummu Mektûm ezan okuyordu. İmsak vakti, gecenin yarıldığı vakittir. Bu ülkede şafak [alacakaranlık] kaybolmuyor.

Doğrudur, güneş doğal olarak batıyor. Ancak kırmızılık veya beyazlık yok olmuyor. Şafak kaybolduğunda, akşam namazının vakti giriyor. Sahihi Müslim'de bildirildiğine göre

“Sonra emrederek akşam namazını şafağın kaybolacağı vakitte kıldı...” Başka bir rivayette ise

ثم أمره بالعشاء حين وقع الشفق **“Sonra emrederek akşam namazını şafağın düştüğü vakitte kıldı... yani kaybolduğu vakitte.** Bu yüzden günbatımından sonra kırmızılığın olması [şafak] iftarı etkilemez. Ayrıca gece kısmi karanlık olsa da, bu ülkede olduğu gibi, imsak vaktini de etkilemez. Bu karanlık, ufukta yaygın beyazlığa dönüştüğünde, imsak vakti girmiş demektir. Gece karanlığına karışan beyazlık, her şeyin görülmesi demek değildir. Aksine doğuda ufku gözetlemektir. Biz, kısmi karanlığın dağılmaya başladığını, yani beyazlığın daha önceki saatlerden farklı olarak ufukta sağa sola yaygınlaşır hale geldiğini görüyoruz.

Ezcümle imsak vakti, beyazlığın kısmi karanlık durumundan daha yatay olarak belirmesi ile girer. Yani bu “kısmi” karanlıkta dikkat çekici şekilde değişim görüldüğünde, doğu tarafında beyazlığın sağa sola yatay hale geldiğinde imsak başlar. İşte fecri sadık ve imsak vakti, yani oruca başlama vakti budur.

Buna göre oruç, şeri delillerinden de anlaşıldığı gibi, şafak vaktinden günbatımına kadar her Müslümana farzdır. Günün uzun veya kısa olması fark etmez. Çünkü belirtiler ve sebepler açıktır. Ancak hastalık ya da sefer gibi oruca mani olan şeri özür olursa, kişi oruç tutmayabilir. Allah *Subhânehu ve Teâlâ* şöyle buyurdu:

**“Sizden her kim hasta yahut yolcu olursa diğer günlerde kaza eder.”** [Bakara 184] Çok yaşlılık ya da kronik hastalıktan dolayı oruç tutamayacak durumda olanlara gelince, oruç tutmazlar ve tutamadıkları her gün için kefaret öderler. Allah *Subhânehu ve Teâlâ* şöyle buyurdu:

**“Oruç tutmaya gücü yetenler, bir miskini doyursun.”** [Bakara 184]

Gücü yetenler ifadesinin anlamı, gücü yetmeyenler demektir.

Bir kimse oruç tutar da oruç kendisine sıkıntı verirse, günü tamamlayamazsa, tabii buradaki sıkıntıdan kasıt, her oruçlunun uğradığı sıkıntı değildir. Çünkü bu doğal bir sıkıntıdır. Bu ülke veya diğer ülkelerde yaşayan her oruçlu sıkıntıya maruz kalabilir. Zira sıkıntısız oruç olmaz. Aksine sıkıntıdan kasıt, oruçluya zarar veren sıkıntıdır. İşte böyle kimse, iftar eder, Ramazan’dan sonra da iftar ettiği günleri kaza eder.

Şeri mazeret olmadan hiçbir durumda iftar etmek caiz değildir. Ayrıca sağlık ya da diğer çeşitli gerekçeler nedeniyle orucun saatlerini kısaltmak da caiz değildir. Çünkü bu söz, şeri görüş ya da delile dayanmamaktadır. Biz, gündüz saatleri gece saatlerinden uzun olsa da 24 saat içinde gece gündüzü olan bir ülkede yaşıyoruz. Kur’an ve Sünnette geçen şeri deliller, bunu gerektirmektedir. Şeri bir delil ya da şibih delile dayanmayan tüm muhalif görüşlerin hiçbir değeri yoktur.

**“Ey iman edenler! Size hayat verecek şeylere sizi çağırdığı zaman, Allah’ın ve Rasûlü’nün çağrısına uyun ve bilin ki Allah, kişi ile kalbi arasına girer. Yine bilin ki, O’nun huzurunda toplanacaksınız.”**

[Enfal 24]

حزب التحرير

Hizb-ut Tahrir  
İskandinavya

H. 27 Şa’bân 1436  
M. 14 Haziran 2015

[www.hizb-ut-tahrir.org](http://www.hizb-ut-tahrir.org) | [www.hizb-ut-tahrir.info](http://www.hizb-ut-tahrir.info) | [www.turkiyevilayeti.com](http://www.turkiyevilayeti.com)